

**BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
VIỆN KHOA HỌC GIÁO DỤC VIỆT NAM**

NGUYỄN THỊ YẾN THOA

**RÈN LUYỆN KỸ NĂNG TỔ CHỨC
HOẠT ĐỘNG GIÁO DỤC NGOÀI GIỜ LÊN LỚP
CHO SINH VIÊN CAO ĐẲNG SƯ PHẠM**

Chuyên ngành : Lý luận và Lịch sử giáo dục

Mã số : 62.14.01.02

TÓM TẮT LUẬN ÁN TIẾN SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

Người hướng dẫn khoa học:

1. PGS.TS. Hà Nhật Thăng

2. TS. Tạ Thị Ngọc Thanh

Hà Nội - 2014

MỞ ĐẦU

1. Lí do chọn đề tài

Thế kỷ 21 - thế kỷ mà mỗi con người là kết hợp của tri thức, năng lực và truyền thống tốt đẹp của dân tộc, là yếu tố quyết định tốc độ phát triển bền vững của đất nước. Khai thác tài nguyên con người là phương hướng chung của tất cả các nước trong thế kỷ này. Đối với Việt Nam, trước yêu cầu phát triển kinh tế xã hội bền vững, Đảng và nhà nước đã tập trung đưa ra các quyết sách lãnh đạo, đầu tư cho giáo dục, coi đầu tư cho giáo dục là đầu tư phát triển, đầu tư có hiệu quả nhất nhằm đưa chất lượng giáo dục Việt Nam từng bước phát triển ngang tầm với các nước tiên tiến trong khu vực và trên thế giới.

HĐGDNGLL là một bộ phận của quá trình giáo dục trong nhà trường THCS. Đó là những hoạt động được tổ chức ngoài các giờ học văn hóa ở trên lớp. HĐGDNGLL là điều kiện tốt nhất để rèn luyện các kỹ năng cơ bản, phát huy vai trò chủ thể, phát triển tính tích cực, chủ động ở học sinh, đáp ứng mục tiêu giáo dục đặt ra đối với bậc THCS .

Một trong những điều kiện để thực hiện tốt chương trình HĐGDNGLL là đội ngũ giáo viên, đặc biệt là đội ngũ giáo viên chủ nhiệm lớp ở trường THCS. Để đáp ứng những yêu cầu ngày một cao của xã hội đối với việc giáo dục học sinh, cùng với việc trang bị hệ thống tri thức, vấn đề rèn luyện những kỹ năng nghiệp vụ sư phạm cho sinh viên là nhiệm vụ quan trọng, không thể thiếu của các trường sư phạm.

Thực tế trong quá trình đào tạo những năm vừa qua, cụ thể trong các đợt thực hành, thực tập sư phạm cho thấy sinh viên năm thứ 2, 3 còn gặp nhiều lúng túng khi phải hướng dẫn học sinh THCS tổ chức các hoạt động giáo dục nói chung, HĐGDNGLL nói riêng. Để khắc phục tình trạng trên, cần thiết phải nghiên cứu một cách cơ bản quá trình rèn luyện hệ thống kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL. Điều đó sẽ góp phần nâng cao hiệu quả quá trình rèn luyện hệ thống kỹ năng sư phạm cho sinh viên CĐSP.

Với những lý do trên, chúng tôi lựa chọn đề tài nghiên cứu “ **Rèn luyện kỹ năng tổ chức hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp cho sinh viên CĐSP**”

2. Mục đích nghiên cứu

Trên cơ sở nghiên cứu lí luận, đánh giá thực trạng quá trình rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL cho sinh viên CĐSP, xác định nội dung kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL và đề xuất các biện pháp rèn luyện kỹ năng này nhằm nâng cao chất lượng đào tạo giáo viên của trường CĐSP, đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục hiện nay.

3. Khách thể, đối tượng và phạm vi nghiên cứu

3.1. Khách thể nghiên cứu

Hoạt động rèn luyện NVSP cho sinh viên CĐSP.

3.2. Đối tượng nghiên cứu

Kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL và biện pháp rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL cho sinh viên CĐSP.

3.3. Phạm vi nghiên cứu

Đề tài tập trung nghiên cứu các biện pháp rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL cho sinh viên CĐSP (Giáo viên THCS trong tương lai). Tiến hành khảo sát thực trạng tại các trường CĐSP Hà Nội, CĐSP Hưng Yên, CĐSP Thái Bình và một số trường THCS trên địa bàn Hà Nội, Thái Bình. Tổ chức thực nghiệm sư phạm tại trường CĐSP Hà Nội.

4. Giả thuyết khoa học :

Rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL đóng vai trò quan trọng trong quá trình rèn luyện nghiệp vụ cho sinh viên CĐSP. Việc tổ chức rèn luyện kỹ năng này ở các trường CĐSP trong thời gian qua đã đạt được những thành tựu nhất định. Để đáp ứng yêu cầu yêu cầu đào tạo giáo viên THCS hiện nay thì quá trình triển khai rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL vẫn còn tồn tại nhiều vấn đề cần giải quyết. Nếu xây dựng được nội dung, các biện pháp rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL và xác định được các yếu tố cơ bản ảnh hưởng đến quá trình này để tạo ra các tác động đồng bộ thì sẽ góp phần nâng cao hiệu quả rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL cho sinh viên, tiến đến mục đích cao hơn là nâng cao chất lượng đào tạo giáo viên của trường CĐSP.

5. Nhiệm vụ nghiên cứu.

5.1.1. Làm sáng tỏ một số lí luận có liên quan đến HĐGDNGLL và rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL cho sinh viên CĐSP.

5.1.2. Đánh giá thực trạng quá trình rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL cho sinh viên của các trường CĐSP.

5.1.3. Xây dựng các biện pháp rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL và thực nghiệm một số biện pháp đã đề xuất.

6. Phương pháp nghiên cứu

6.1. Nhóm các phương pháp nghiên cứu lí luận.

6.2. Nhóm các phương pháp nghiên cứu thực tiễn.

6.2.1. Phương pháp điều tra giáo dục

6.2.2. Phương pháp quan sát sư phạm

6.2.3. Phương pháp phỏng vấn

6.2.4. Phương pháp nghiên cứu sản phẩm hoạt động

6.2.5. Phương pháp chuyên gia

6.2.6. Phương pháp tổng kết kinh nghiệm

6.2.7. Phương pháp thực nghiệm sư phạm

6.3. Nhóm phương pháp xử lí số liệu

7. Những luận điểm bảo vệ

- Kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL bao gồm nhiều kỹ năng thành phần, có mối quan hệ tác động qua lại lẫn nhau. Việc xác định kỹ năng thành phần trong kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL là một yêu cầu cần thiết để rèn luyện kỹ năng đó cho sinh viên CĐSP.

- Kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL luôn bị chế ước, chi phối bởi những điều kiện, yếu tố khách quan và chủ quan. Việc xác định mối quan hệ lôgic đó là một trong các cơ sở của việc đề xuất và tổ chức thực hiện hiệu quả các biện pháp rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL cho sinh viên CĐSP.

- Xác định được các biện pháp hợp lí để rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL sẽ góp phần nâng cao hiệu quả quá trình phát triển năng lực sư phạm cho sinh viên CĐSP.

8. Những đóng góp mới của luận án

- Góp phần làm sáng tỏ và sâu sắc thêm hệ thống lí luận về rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL cho sinh viên CĐSP. Xác định kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL của sinh viên CĐSP bao gồm 12 kỹ năng thành phần được phân chia thành 4 nhóm chính. Đồng thời phân tích nội dung của từng kỹ năng và mối quan hệ giữa các kỹ năng thành phần đó.
- Đánh giá khách quan những thành tựu và tồn tại của việc rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL cho sinh viên ở các trường CĐSP. Đó là cơ sở thực tiễn để đề xuất các biện pháp rèn luyện kỹ năng này cho sinh viên đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục hiện nay.
- Xây dựng 5 biện pháp rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL cho sinh viên CĐSP bao gồm: Xây dựng nội dung rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL cho sinh viên CĐSP; Hướng dẫn sinh viên rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL; Bồi dưỡng chuyên môn cho đội ngũ giảng viên CĐSP; Hình thành động cơ rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL của sinh viên CĐSP; Tăng cường cơ sở vật chất kỹ thuật trong quá trình rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL. Xác định các điều kiện cần đảm bảo để thực hiện có hiệu quả các biện pháp đó trong quá trình rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL cho sinh viên CĐSP.
- Xây dựng tài liệu hướng dẫn rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL cho sinh viên CĐSP và các tài liệu mẫu phục vụ quá trình rèn luyện kỹ năng này.

CHƯƠNG 1: CƠ SỞ LÍ LUẬN VỀ RÈN LUYỆN KỸ NĂNG TỔ CHỨC HĐGDNGLL CHO SINH VIÊN CAO ĐẲNG SƯ PHẠM

1.1. Tổng quan lịch sử nghiên cứu vấn đề

1.1.1. Nghiên cứu ở nước ngoài

**Nghiên cứu về kỹ năng và kỹ năng tổ chức hoạt động*

- Xu hướng thứ nhất nghiên cứu kỹ năng trên cơ sở của TLH hành vi.
- Xu hướng thứ hai nghiên cứu kỹ năng trên cơ sở TLH hoạt động
- Các nhà Tâm lý học, Xã hội học phương Tây đã đi sâu nghiên cứu về kỹ năng tổ chức, lãnh đạo.

** Nghiên cứu về rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL cho sinh viên sư phạm*

Việc nghiên cứu quá trình rèn luyện hệ thống kỹ năng tổ chức hoạt động giáo dục nhằm hình thành năng lực nghề nghiệp cho người giáo viên luôn được quan tâm nghiên cứu, đặc biệt là đối với các nước XHCN. Ở các nước phương Tây và các quốc gia như Canada, Mỹ, Anh, Ôxtrâyliia... thường dựa trên thành tựu của Tâm lý học hành vi và Tâm lý học chức năng để tổ chức thực hành rèn luyện các kỹ năng nghề nghiệp cho sinh viên, trong đó có sinh viên ngành sư phạm

1.1.2. Nghiên cứu ở trong nước

- Phần lớn các tác giả Việt Nam thường vận dụng những kết quả nghiên cứu của các tác giả Xô viết vào việc nghiên cứu kỹ năng trong lĩnh vực hoạt động cụ thể.

- Vấn đề rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL cho sinh viên sư phạm đã được nhiều nhà giáo dục Việt Nam quan tâm nghiên cứu. Nhiều giáo trình, tài liệu được viết cho các hệ đào tạo sư phạm với các trình độ đại học, cao đẳng... Tuy nhiên chưa có đề tài nào nghiên cứu sâu về nội dung kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL cần hình thành cho sinh viên và các biện pháp tương ứng để rèn luyện kỹ năng đó.

1.2. Các khái niệm cơ bản

1.2.1. Kỹ năng

Khi nghiên cứu về kỹ năng, các nhà khoa học quan niệm kỹ năng là phương thức thực hiện hành động phù hợp với mục đích và điều kiện hành động hay kỹ năng là sự biểu hiện năng lực của con người, là thành phần quan trọng nhất của năng lực. Tác giả Đặng Thành Hưng khẳng định kỹ năng phải là những hành động thực tiễn chứ không phải là khả năng tiềm ẩn, không phải là những hành vi tự động hóa ở con người.

Như vậy theo quan niệm của chúng tôi: *“ Kỹ năng là những hành động dựa trên sự vận dụng có kết quả những tri thức và kinh nghiệm đã có vào thực tiễn nhằm đạt được những mục tiêu đề ra ”*.

1.2.2. Hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp

HĐGDNGLL là những hoạt động giáo dục được thực hiện ngoài các giờ học chính khóa trên lớp, do nhà trường và đội ngũ giáo viên chủ nhiệm trực tiếp tổ chức, có sự phối hợp với các tổ chức Đoàn, Đội và gia đình, xã hội cùng tham gia.

HĐGDNGLL gắn bó mật thiết với hoạt động dạy học, là sự tiếp nối của hoạt động dạy học nhằm củng cố và vận dụng những tri thức đã học vào thực tế.

Như vậy có thể hiểu: *HĐGDNGLL* là những hoạt động giáo dục được tổ chức ngoài giờ học các môn học nhằm góp phần hình thành và phát triển toàn diện nhân cách học sinh đáp ứng mục tiêu giáo dục đề ra.

1.2.3. Kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL

“Kỹ năng tổ chức *HĐGDNGLL* là những hành động dựa trên sự vận dụng có hiệu quả những tri thức, kinh nghiệm về công tác tổ chức và *HĐGDNGLL* đã biết vào thực tiễn để tổ chức các *HĐGDNGLL* cho học sinh nhằm đạt được nhiệm vụ giáo dục đề ra trong những điều kiện phù hợp”.

1.2.4. Rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL

“Rèn luyện kỹ năng tổ chức *HĐGDNGLL* là quá trình tổ chức huấn luyện của giảng viên nhằm giúp sinh viên tự giác, tích cực, độc lập và sáng tạo luyện tập để hình thành và phát triển kỹ năng tổ chức *HĐGDNGLL* cho sinh viên theo mục tiêu đào tạo”.

Rèn luyện kỹ năng tổ chức *HĐGDNGLL* là quá trình giáo viên đóng vai trò chủ đạo còn sinh viên đóng vai trò chủ động, tự giác, tích cực tự điều khiển quá trình rèn luyện của bản thân. Rèn luyện kỹ năng tổ chức *HĐGDNGLL* cho sinh viên còn phải căn cứ vào yêu cầu thực tiễn của giáo dục hiện nay, mục tiêu đào tạo của trường CĐSP. Đó chính là cơ sở định hướng cho công tác rèn luyện NVSP cho sinh viên.

1.3. Bản chất về HĐGDNGLL

- *Tầm quan trọng của HĐGDNGLL*: Thông qua *HĐGDNGLL*, các dạng hoạt động và giao lưu được thiết lập nhằm góp phần giúp học sinh được tiếp cận, gia nhập đời sống xã hội một cách tích cực và chủ động. *HĐGDNGLL* góp phần làm thỏa mãn các nhu cầu đa dạng của học sinh, đặc biệt đối với học sinh THCS, nhu cầu hoạt động và giao lưu của các em phát triển rất đa dạng và phong phú. Đó là thế mạnh nổi bật của *HĐGDNGLL* so với các hoạt động giáo dục khác trong nhà trường phổ thông.

- *Nội dung của HĐGDNGLL*: *HĐGDNGLL* có nội dung giáo dục chủ yếu tập trung vào 6 loại hình hoạt động: hoạt động chính trị, xã hội; hoạt động văn hóa, nghệ thuật; hoạt động thể dục, thể thao, hoạt động lao động, khoa học, kỹ thuật, hướng nghiệp; hoạt động vui chơi giải trí; hoạt động lao động công ích.

- *Hình thức tổ chức của HĐGDNGLL*: *HĐGDNGLL* ở trường phổ thông được thực hiện qua 3 hình thức cơ bản: Chào cờ đầu tuần (*sinh hoạt dưới cờ*), hoạt động

tập thể cuối tuần (*sinh hoạt lớp*), hoạt động giáo dục theo chủ đề (*sinh hoạt chủ đề*) Ngoài 3 hình thức cơ bản nêu trên, HĐGDNGLL còn có thể được thực hiện dưới nhiều hình thức hoạt động khác.

- *Vai trò của các chủ thể tham gia HĐGDNGLL*: Trong quá trình tổ chức HĐGDNGLL, dưới sự chỉ đạo chung của nhà trường, đội ngũ giáo viên chủ nhiệm lớp giữ vai trò trực tiếp tổ chức, điều khiển, cố vấn, hướng dẫn học sinh thực hiện. Vì thế chính bản thân người giáo viên chủ nhiệm phải thể hiện khả năng tổ chức thật khoa học, hợp lý, trở thành hình mẫu cho học sinh về cách tổ chức HĐGDNGLL.

Học sinh được lôi cuốn tham gia vào các hoạt động, tích cực luyện tập theo sự phân công của giáo viên và tập thể lớp. Trong quá trình hoạt động, học sinh từng bước được làm quen với việc tự quản lí, tự tổ chức các hoạt động.

1.4. Bản chất rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL cho sinh viên CĐSP

- Tầm quan trọng của việc rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL cho sinh viên CĐSP: Góp phần đạt được mục tiêu đào tạo của trường CĐSP đề ra. Mở rộng phạm vi nhận thức của sinh viên về các lĩnh vực xã. Hình thành và củng cố các kỹ năng NVSP khác. Góp phần giáo dục tình cảm nghề nghiệp cho sinh viên như lòng yêu nghề, có lý tưởng nghề nghiệp trong sáng, sẵn sàng gắn bó với sự nghiệp giáo dục. Phát triển hứng thú học tập của sinh viên đối với các môn học NVSP. Rèn luyện bản lĩnh sư phạm vững vàng, rèn luyện ý chí phấn đấu vươn lên, khắc phục những yếu điểm của bản thân để tự hoàn thiện nhân cách người giáo viên

- Nội dung kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL của sinh viên CĐSP

Để xác định các kỹ năng thành phần trong kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL cần dựa vào cấu trúc của hoạt động tổ chức, cấu trúc của hoạt động sư phạm và quy trình tổ chức HĐGDNGLL. Nội dung kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL của sinh viên CĐSP gồm 12 kỹ năng cơ bản được sắp xếp theo 4 nhóm kỹ năng thành phần như sau:

* *Nhóm kỹ năng nhận thức về HĐGDNGLL*

+ Kỹ năng tìm hiểu về HĐGDNGLL

+ Kỹ năng tìm hiểu, xử lý, sử dụng và lưu trữ thông tin về chủ đề giáo dục

+ Kỹ năng xác định điều kiện và phương tiện HĐGDNGLL

* *Nhóm kỹ năng thiết kế HĐGDNGLL*

- + Kỹ năng xác định mục tiêu giáo dục của HĐGDNGLL
- + Kỹ năng xây dựng nội dung và lựa chọn hình thức tổ chức HĐGDNGLL
- + Kỹ năng xây dựng tiến trình HĐGDNGLL

** Nhóm kỹ năng triển khai HĐGDNGLL*

- + Kỹ năng hướng dẫn học sinh thực hiện HĐGDNGLL
- + Kỹ năng quản lý, điều khiển HĐGDNGLL
- + Kỹ năng giải quyết các tình huống sư phạm nảy sinh trong HĐGDNGLL

** Nhóm kỹ năng đánh giá HĐGDNGLL*

- + Kỹ năng xây dựng tiêu chí và thang đánh giá HĐGDNGLL
- + Kỹ năng hướng dẫn học sinh THCS tự đánh giá
- + Kỹ năng tổng kết kinh nghiệm tổ chức HĐGDNGLL

Các kỹ năng thành phần trong kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL có mối quan hệ tác động qua lại với nhau. Vì vậy để xác định nội dung rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL cần xác định nội dung của từng kỹ năng thành phần và cách hướng dẫn sinh viên rèn luyện từng kỹ năng thành phần đó.

- Quy trình hướng dẫn sinh viên rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL

- + Bước 1: Sinh viên được hướng dẫn để nhận thức đầy đủ về mục đích, yêu cầu và cách thức tiến hành các thao tác trong từng kỹ năng thành phần
- + Bước 2: Sinh viên được quan sát một mẫu thực tế để phân tích, so sánh
- + Bước 3: Sinh viên được hướng dẫn thực hành ở mức độ đơn giản với những điều kiện giống hoặc gần giống với mẫu
- + Bước 4: Giáo viên cần kiểm tra để điều chỉnh những sai lầm hoặc củng cố những điểm chưa vững chắc trong quá trình sinh viên thực hiện các bước nêu trên.
- + Bước 5: Sinh viên được hướng dẫn luyện tập nâng cao trong những điều kiện khác nhau hoặc luyện tập phối hợp các kỹ năng thành phần
- + Bước 6: Giáo viên và sinh viên cùng đánh giá để ghi nhận sự đạt được của kỹ năng đến đâu và cần tiếp tục rèn luyện như thế nào.

1.5. Những yếu tố ảnh hưởng đến quá trình rèn luyện kỹ năng tổ chức HDGDNGLL cho sinh viên CĐSP

1.5.1. Những yêu cầu đặt ra đối với việc giáo dục nghề nghiệp trong các trường CĐSP hiện nay

- Đổi mới giáo dục phổ thông

Giáo dục phổ thông hiện nay đã được đổi mới đồng bộ từ xác định lại mục tiêu giáo dục, nội dung giáo dục, phương pháp giáo dục ... Để thực hiện công cuộc đổi mới giáo dục, người giáo viên có vai trò đặc biệt quan trọng. Vì vậy nâng cao chất lượng đội ngũ giáo viên chính là yếu tố quyết định sự thành công trong công cuộc đổi mới giáo dục.

- Đổi mới trong nhà trường sư phạm:

Trường Cao đẳng sư phạm có những đổi mới tích cực. Đó là chuyển từ đào tạo kiến thức là chủ yếu sang trọng tâm là đào tạo năng lực; gắn liền đào tạo chuyên môn với rèn luyện nghiệp vụ sư phạm. Cần có sự chuyển biến mạnh mẽ trong nhận thức, sự nỗ lực cố gắng của đội ngũ giảng viên và các nhà quản lý giáo dục

1.5.2. Những yếu tố ảnh hưởng đến quá trình rèn luyện kỹ năng tổ chức HDGDNGLL cho sinh viên CĐSP

- Chương trình đào tạo NVSP và rèn luyện kỹ năng tổ chức HDGDNGLL cho sinh viên CĐSP trong trường CĐSP được chia làm 3 phần: Các môn học về khoa học sư phạm; Các môn học về rèn luyện hệ thống kỹ năng sư phạm và hoạt động thực tập sư phạm

Rèn luyện kỹ năng tổ chức HDGDNGLL là một nội dung cơ bản trong môn học Rèn luyện NVSP thường xuyên. Vì vậy nghiên cứu để khẳng định tầm quan trọng và xây dựng nội dung chương trình rèn luyện kỹ năng tổ chức HDGDNGLL phù hợp với điều kiện hiện nay của các trường CĐSP là rất cần thiết

- Giảng viên và sinh viên CĐSP:

Giảng viên trực tiếp hướng dẫn sinh viên rèn luyện kỹ năng tổ chức HDGDNGLL là giảng viên thuộc bộ môn TL – GD. Chương trình đào tạo đòi hỏi người giảng viên phải có sự nghiên cứu nghiêm túc để nâng cao năng lực, trình độ

chuyên môn về HĐGDNGLL. Đồng thời người giáo viên cần áp dụng những biện pháp linh hoạt khơi gợi hứng thú, hình thành động cơ rèn luyện cho sinh viên.

Sinh viên CĐSP được đào tạo chuyên biệt để trở thành những người giáo viên THCS. Hoạt động học tập và rèn luyện là hoạt động chủ đạo của sinh viên CĐSP, được thúc đẩy bởi hệ thống động cơ tích cực. Các động cơ này có tác dụng kích thích sinh viên nỗ lực vượt qua khó khăn, thử thách để đạt được mục tiêu đề ra. Vì vậy tính tích cực, chủ động của sinh viên là yếu tố quan trọng ảnh hưởng đến hiệu quả rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL.

- Điều kiện cơ sở vật chất cần thiết cho rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL của sinh viên CĐSP

Điều kiện cơ sở vật chất phục vụ cho việc rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL hiện nay chủ yếu được đề cập tới những vấn đề như: Phòng học đa năng, thư viện hoặc trung tâm hỗ trợ dạy học, không gian tương đối rộng rãi dành cho các hoạt động tập thể và các phương tiện, điều kiện hỗ trợ hoạt động. Ngoài ra không thể thiếu nguồn kinh phí cần thiết để tổ chức các hoạt động.

Kết luận chương 1

Trong chương này chúng tôi tập trung làm sáng tỏ một số vấn đề sau: Tổng quan tình hình nghiên cứu trong và ngoài nước về rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL. Các khái niệm cơ bản của đề tài: Kỹ năng, HĐGDNGLL, kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL, rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL. Các vấn đề lí luận về HĐGDNGLL và rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL cho sinh viên CĐSP.

Kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL được cấu trúc bởi một hệ thống kỹ năng thành phần bao gồm 12 kỹ năng được chia thành 4 nhóm chính. Hệ thống kỹ năng này chính là nội dung rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL cho sinh viên CĐSP. Qui trình rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL cho sinh viên CĐSP gồm 6 bước. Đó là một trong những cơ sở để xác định các bước cụ thể hướng dẫn sinh viên rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL.

- Quá trình rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL cho sinh viên CĐSP chịu ảnh hưởng bởi các yếu tố: chương trình đào tạo NVSP, yếu tố năng lực chuyên môn của đội ngũ giảng viên, động cơ học tập của sinh viên, điều kiện cơ sở vật chất... Phân tích mối quan hệ chế ước, chi phối đó chính là cơ sở để xác định các biện pháp để rèn luyện có hiệu quả kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL cho sinh viên CĐSP.

CHƯƠNG 2: THỰC TRẠNG RÈN LUYỆN KỸ NĂNG TỔ CHỨC HĐGDNGLL CHO SINH VIÊN CĐSP

2.1. Khái quát chung về khảo sát thực trạng

- *Mục tiêu khảo sát:* Đánh giá thực trạng tổ chức HĐGDNGLL của sinh viên CĐSP trong quá trình thực tập tại các trường THCS và thực trạng rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL cho sinh viên tại các trường CĐSP hiện nay để làm cơ sở xây dựng các biện pháp rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL cho sinh viên CĐSP được hiệu quả hơn.

- *Nội dung khảo sát:* Khảo sát thực trạng về mức độ đạt được của kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL của sinh viên CĐSP trong đợt thực tập sư phạm. Khảo sát thực trạng rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL cho sinh viên tại các trường CĐSP.

- *Đối tượng khảo sát:* Chúng tôi tiến hành khảo sát trên các đối tượng: 32 giảng viên bộ môn Tâm lý- Giáo dục 450 sinh viên thuộc các trường CĐSP Hà Nội, CĐSP Thái Bình, CĐSP Hưng Yên. 73 giáo viên THCS Hà Nội và Thái Bình.

- *Phương pháp khảo sát:* Phương pháp điều tra bằng bảng hỏi, phương pháp quan sát, phương pháp phỏng vấn sâu, phương pháp thống kê toán học

- *Tiêu chí và thang điểm đánh giá:* Mỗi kỹ năng thành phần được đánh giá dựa trên 4 tiêu chí: Tính đầy đủ về nội dung và cấu trúc kỹ năng, tính hợp lý về logic và mức độ thành thạo của kỹ năng, mức độ linh hoạt của kỹ năng, hiệu quả của kỹ năng. Mỗi kỹ năng được đánh giá theo thang điểm từ 1 điểm đến 4 điểm.

2.2. Kết quả khảo sát thực trạng

2.2.1. Thực trạng rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL cho SV CĐSP tại trường CĐSP

* *Nhận thức về tầm quan trọng của việc rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL:* Kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL được các GV CĐSP và GV THCS đều đánh giá tầm quan trọng xếp thứ 3 nhưng điểm trung bình lại không cao, còn sinh viên đánh giá kỹ năng này ở vị trí thứ 4. Như vậy có thể nhận thấy không chỉ có sinh viên chưa ý thức được sự cần thiết phải rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL mà cả giảng viên CĐSP và giáo viên THCS cũng chưa thực sự coi trọng vấn đề này.

** Thực trạng quá trình rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL cho sinh viên ở các trường CĐSP:* Đánh giá thực trạng này nổi lên một số vấn đề đó là: Hầu hết các trường CĐSP còn bỏ trống việc rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL mà chỉ dừng ở dạy lí thuyết về HĐGDNGLL mà thôi. Phương pháp dạy học chủ yếu là thuyết trình hoặc tự nghiên cứu nên chất lượng rèn luyện kỹ năng này không cao, chủ yếu dựa vào ý thức tự rèn luyện của sinh viên và năng khiếu sư phạm của từng cá nhân.

Các yếu tố ảnh hưởng đã nêu trong luận án đều có ảnh hưởng đến quá trình rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL cho sinh viên CĐSP ở các mức độ khác nhau.

2.2.2. Thực trạng kết quả rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL của sinh viên CĐSP trong hoạt động thực tập sư phạm ở trường THCS

** Nhận thức của sinh viên CĐSP về tổ chức HĐGDNGLL:* Có thể đánh giá nhận thức của sinh viên CĐSP về tổ chức HĐGDNGLL ở trường THCS còn chưa đầy đủ, thậm chí nhiều sinh viên còn khá mơ hồ và nhầm lẫn về chương trình HĐGDNGLL. Do đó nhiều sinh viên chưa ý thức được trách nhiệm của mình trong việc tổ chức HĐGDNGLL cho học sinh.

** Mức độ đạt được của kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL của sinh viên CĐSP:*

Theo kết quả thống kê, nhìn chung kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL chỉ đạt ở mức độ trung bình khá. Chỉ có 2/16 kỹ năng được đánh giá ở mức độ khá (ĐTB > 2,50) và không có kỹ năng nào bị đánh giá ở mức độ yếu. Ba kỹ năng được đánh giá ở thứ bậc cao nhất là kỹ năng quản lý, điều hành HĐGDNGLL, kỹ năng dẫn chương trình HĐGDNGLL, kỹ năng hướng dẫn học sinh THCS tự đánh giá. Đây là những kỹ năng sư phạm được rèn luyện ở nhiều môn học nên sinh viên thể hiện các kỹ năng này tốt hơn so với các kỹ năng khác. Ba kỹ năng bị đánh giá thấp nhất là kỹ năng xây dựng nội dung HĐGDNGLL, kỹ năng tìm hiểu về HĐGDNGLL và kỹ năng xây dựng tiến trình HĐGDNGLL. Thực trạng này chỉ ra bất cập rõ nhất trong việc rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL cho sinh viên sư phạm hiện nay vì đây là những kỹ năng rất cơ bản, cần thiết để tổ chức thành công HĐGDNGLL.

** Những thuận lợi và khó khăn trong việc tổ chức HĐGDNGLL của sinh viên CĐSP:* Những thuận lợi được cả giáo viên và sinh viên nêu lên nhiều nhất là được sự hướng dẫn chỉ đạo thống nhất từ phía nhà trường và các giáo viên, sự tích cực của sinh viên,

sự ủng hộ của học sinh THCS... Còn những khó khăn sinh viên gặp phải thì có nhiều ý kiến khác nhau. Các khó khăn được sinh viên đề cập đến nhiều nhất là do sinh viên chưa nhận thức đúng về những yêu cầu cơ bản của việc tổ chức HĐGDNGLL, không hình dung được những công việc cần làm, sinh viên chưa biết tìm kiếm thông tin về chủ điểm giáo dục nên không thiết kế được chương trình, chưa biết cách hướng dẫn học sinh cùng tham gia hoạt động mà thường tự làm thay phần việc của học sinh...

CHƯƠNG 3: CÁC BIỆN PHÁP RÈN LUYỆN KỸ NĂNG TỔ CHỨC HĐGDNGLL CHO SINH VIÊN CĐSP

3.1. Các nguyên tắc chỉ đạo việc xây dựng các biện pháp rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL

- Nguyên tắc đảm bảo tính mục đích
- Nguyên tắc đảm bảo tính hệ thống
- Nguyên tắc đảm bảo tính thực tiễn
- Nguyên tắc đảm bảo tính khả thi, tính hiệu quả

3.2. Các biện pháp rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL cho sinh viên CĐSP

Dựa trên nghiên cứu lý luận về tổ chức HĐGDNGLL và kết quả nghiên cứu thực trạng rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL cho sinh viên trong các trường CĐSP, thực trạng tổ chức HĐGDNGLL của sinh viên khi thực tập sư phạm ở các trường THCS, luận án đề xuất 5 biện pháp rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL cho sinh viên CĐSP bao gồm:

- + Xây dựng nội dung rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL cho sinh viên CĐSP.
- + Hướng dẫn sinh viên rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL
- + Bồi dưỡng chuyên môn cho đội ngũ giảng viên CĐSP
- + Hình thành động cơ rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL của sinh viên CĐSP
- + Tăng cường cơ sở vật chất kỹ thuật trong quá trình rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL

3.2.1. Xây dựng nội dung rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL cho sinh viên CĐSP

- Xác định hệ thống kỹ năng thành phần trong kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL, phân chia các kỹ năng đó thành từng nhóm kỹ năng đảm bảo logic khoa học và hợp lí.
- Cụ thể hóa nội dung của từng kỹ năng thành phần thành các công việc hay các thao tác cụ thể để làm căn cứ hướng dẫn sinh viên rèn luyện từng kỹ năng thành phần đó.

Minh họa nội dung kỹ năng tìm hiểu về HĐGDNGLL: Sinh viên CĐSP cần có kỹ năng tự học, tự nghiên cứu về chương trình HĐGDNGLL ở trường THCS. Cụ thể là nghiên cứu về vị trí, vai trò, mục tiêu giáo dục của HĐGDNGLL. Tìm hiểu về nội dung giáo dục theo từng chủ đề, chủ điểm trong chương trình giáo dục bắt buộc và chương trình tự chọn. Tìm hiểu về các hình thức tổ chức HĐGDNGLL phổ biến để thực hiện những nội dung giáo dục được quy định trong chương trình. Tìm hiểu về nguyên tắc tổ chức và qui trình chung cần tiến hành khi tổ chức HĐGDNGLL cho học sinh THCS. Yêu cầu sinh viên phải khái quát hóa được những nội dung cơ bản của chương trình HĐGDNGLL ở bậc THCS và phân tích được mối liên hệ giữa các yếu tố thành phần trong chương trình đó.

- Xác định các yêu cầu cần đạt cho mỗi kỹ năng thành phần để sinh viên nhận thức rõ mục tiêu phân đầu. Đồng thời đó cũng là tiêu chí đánh giá mức độ đạt được của từng kỹ năng thành phần trong kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL của sinh viên.

3.2.2. Hướng dẫn sinh viên rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL

Biện pháp hướng dẫn SV rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL có 2 nội dung

** Nội dung 1: Hướng dẫn sinh viên hình thành kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL thông qua dạy học môn Rèn luyện nghiệp vụ sư phạm thường xuyên tại trường CĐSP*

- Xác định rõ các bước, các thao tác mà giảng viên cần tổ chức, hướng dẫn sinh viên rèn luyện từng kỹ năng thành phần trong kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL một cách khoa học, logic và phù hợp với trình độ sinh viên CĐSP.
- Xác định các phương tiện vật chất cần thiết, các tư liệu dùng làm mẫu để sử dụng trong quá trình hướng dẫn sinh viên rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL.

- Xây dựng các bài tập và hướng dẫn thực hiện bài tập để sinh viên luyện tập từng kỹ năng thành phần trong kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL và là cơ sở để giảng viên đánh giá mức độ đạt được của từng kỹ năng thành phần của sinh viên.

** Nội dung 2: Hướng dẫn sinh viên củng cố và phát triển kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL thông qua hoạt động thực tập sư phạm tại trường THCS*

- Tổ chức cho sinh viên dự giờ HĐGDNGLL cấp trường và cấp lớp, đặc biệt là dự giờ của các giáo viên chủ nhiệm giỏi.

- Tổ chức cho sinh viên tham gia hoạt động quản lý toàn diện học sinh trong lớp chủ nhiệm.

- Tổ chức cho sinh viên thiết kế chương trình HĐGDNGLL và luyện tập chuẩn bị HĐGDNGLL cùng với học sinh THCS.

- Tổ chức cho sinh viên trực tiếp tổ chức HĐGDNGLL trên cơ sở các chương trình hoạt động đã phê duyệt.

3.2.3. Bồi dưỡng chuyên môn cho đội ngũ giảng viên CĐSP

- Tổ chức cho các giảng viên CĐSP được tiếp cận, tìm hiểu và nghiên cứu nội dung chương trình HĐGDNGLL ở trường phổ thông và ở trường CĐSP

- Tập huấn cho đội ngũ giảng viên kỹ năng sử dụng các phương tiện thiết bị kỹ thuật dạy học hiện đại

- Tổ chức tốt các hoạt động sinh hoạt tổ, nhóm chuyên môn HĐGDNGLL

- Tổ chức các hội thảo khoa học về công tác đào tạo nghiệp vụ sư phạm nói chung và rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL nói riêng

- Khuyến khích các giảng viên tham gia nghiên cứu khoa học về HĐGDNGLL

3.2.4. Hình thành động cơ rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL của sinh viên CĐSP

- Giúp sinh viên ý thức được về ý nghĩa của việc rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL đối với nghề nghiệp trong tương lai.

- Làm nảy sinh nhu cầu nhận thức, rèn luyện trong suốt quá trình học tập bằng cách nâng cao dần các yêu cầu một cách hợp lý. Hướng dẫn sinh viên giải quyết thành công các yêu cầu đó.
- Thường xuyên động viên, khích lệ sinh viên để tạo nên những cảm xúc tích cực trong suốt quá trình rèn luyện.
- Tạo môi trường tích cực trong quá trình rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL cho SV

3.2.5. Biện pháp tăng cường cơ sở vật chất kỹ thuật trong quá trình rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL

- Tổ chức triển khai sử dụng cơ sở vật chất kỹ thuật hiện có của nhà trường một cách khoa học, hợp lý, gắn với quá trình rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL.
- Xây dựng kế hoạch phối hợp giữa bộ phận trực tiếp đào tạo với bộ phận phục vụ đào tạo để phát huy hiệu quả sử dụng cơ sở vật chất của nhà trường.
- Huy động cơ sở vật chất kỹ thuật từ chính đội ngũ giảng viên và sinh viên trong quá trình đào tạo.

3.3. Khảo nghiệm tính khả thi của các biện pháp rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL cho sinh viên CĐSP

Kết quả thống kê cho thấy mức độ đồng thuận về tính cần thiết chiếm tỷ lệ 60,88%, rất cần thiết chiếm tỷ lệ 30,22% và không có ý kiến bác bỏ biện pháp nào. Mức độ đồng thuận về tính khả thi chiếm tỷ lệ 58,67%, rất khả thi chiếm tỷ lệ 27,56% và không có ý kiến bác bỏ. Tuy nhiên so với tính cần thiết thì tỷ lệ đồng thuận về tính khả thi thấp hơn tỷ lệ đồng thuận về tính cần thiết. Phân tích kết quả khảo nghiệm cho phép khẳng định các biện pháp mà luận án xây dựng là phù hợp, cần thiết và có thể thực hiện được để rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL cho sinh viên CĐSP.

Kết luận chương 3

Để rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL cho sinh viên CĐSP, chúng tôi đã xây dựng 5 biện pháp như trên. Trong mỗi biện pháp, chúng tôi xác định mục tiêu của biện pháp để định hướng cho việc thực hiện biện pháp được hiệu quả. Nêu rõ các

bước tiến hành biện pháp với các chỉ dẫn khoa học, hợp lí, tạo điều kiện để giảng viên và sinh viên đều có thể thực hiện được thuận lợi nhất. Với mỗi biện pháp đều cần có những điều kiện nhằm đảm bảo cho việc thực hiện biện pháp đạt hiệu quả cao.

Từng biện pháp đều có quan hệ mật thiết với các biện pháp khác tạo nên sự vận động đồng bộ của quá trình rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL cho sinh viên CĐSP. Từng biện pháp phát huy hiệu quả tốt sẽ tạo nên chất lượng tốt cho cả quá trình rèn luyện của sinh viên.

CHƯƠNG 4: THỰC NGHIỆM SƯ PHẠM

4.1. Khái quát về quá trình TNSP

- *Mục tiêu của TNSP*: Tổ chức TNSP nhằm xác định tính khoa học, tính khả thi và hiệu quả của một số biện pháp rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL cho sinh viên cao đẳng sư phạm. Trên cơ sở đó kiểm chứng tính đúng đắn của giả thuyết khoa học mà luận án đã đề ra.

- *Nội dung TNSP*: Trong phạm vi luận án này, chúng tôi lựa chọn TNSP biện pháp hướng dẫn sinh viên rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL bao gồm 2 nội dung:

+ Nội dung 1: Hướng dẫn sinh viên hình thành kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL thông qua dạy học môn Rèn luyện nghiệp vụ sư phạm thường xuyên tại trường CĐSP

+ Nội dung 2: Hướng dẫn sinh viên củng cố và phát triển kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL thông qua hoạt động thực tập sư phạm tại trường THCS

Thực nghiệm sư phạm được tiến hành theo 2 vòng: TNSP vòng 1 với mục đích thăm dò và tác động nhằm tìm kiếm khả năng áp dụng những biện pháp rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL mà luận án đã đề xuất cho sinh viên CĐSP ở phạm vi hẹp. TNSP vòng 2 được thực hiện với mục đích thực nghiệm ứng dụng nhằm mở rộng phạm vi áp dụng các biện pháp rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL mà luận án đã đề xuất trên các đối tượng sinh viên thuộc các chuyên ngành khác nhau.

- *Đối tượng TNSP*: TNSP vòng 1 được tiến hành trên đối tượng sinh viên lớp SP Toán A K36 và nhóm ĐC là sinh viên lớp SP Toán B K36. TNSP vòng 2 được tiến hành trên đối tượng sinh viên lớp sư phạm Anh A K37, lớp sư phạm Văn A K37 và sư phạm Lí K37. Nhóm ĐC là SP Anh B K37, lớp SP Văn B K37, SP Hóa K37.

4.2. Phân tích kết quả thực nghiệm

4.2.1. Phân tích kết quả TNSP vòng 1

** Phân tích kết quả hoạt động học tập của sinh viên trước TNSP*

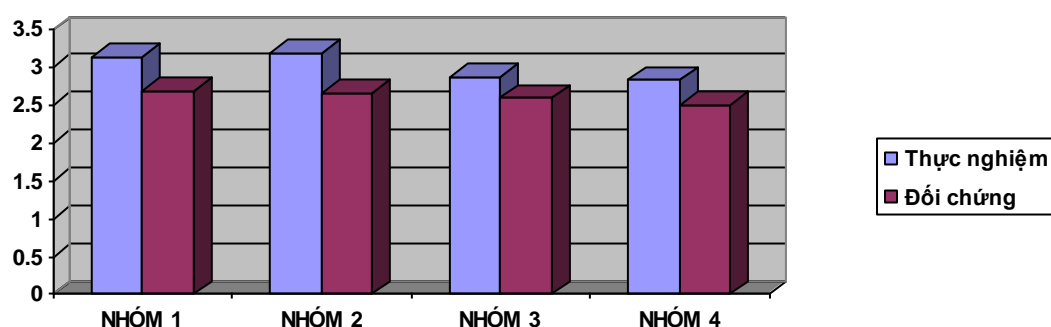
Chúng tôi thống kê kết quả học tập 2 môn học là môn Tâm lý học lứa tuổi - sư phạm và môn Giáo dục học đại cương. Đánh giá chung kết quả học của 2 nhóm đối chứng và thực nghiệm cùng đạt ở mức độ trung bình và khá. Sự chênh lệch giữa nhóm thực nghiệm và đối chứng cũng có nhưng không đáng kể.

** Phân tích kết quả nội dung thực nghiệm 1: Hướng dẫn sinh viên hình thành kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL thông qua dạy học môn Rèn luyện NVSP thường xuyên*

Bảng 4.1. Tổng hợp từng nhóm KN thành phần sau nội dung TN 1 - vòng 1

TT	Nhóm kỹ năng	Nhóm TN		Nhóm ĐC	
		ĐTB	TB	ĐTB	TB
1	Kỹ năng nhận thức về HĐGDNGLL	3,13	2	2,69	1
2	Kỹ năng thiết kế HĐGDNGLL	3,19	1	2,66	2
3	Kỹ năng triển khai HĐGDNGLL	2,87	4	2,60	3
4	Kỹ năng đánh giá HĐGDNGLL	2,83	3	1,86	4
TB		3,01		2,45	

Kết quả thống kê trong bảng 4.1 được thể hiện trên biểu đồ 4.1

Biểu đồ 4.1. Biểu đồ so sánh từng nhóm KN thành phần sau TNSP nội dung 1- vòng 1

Kết quả trên biểu đồ cho chúng ta thấy rõ sự chênh lệch về điểm số đạt được của từng nhóm kỹ năng giữa đối tượng TN và ĐC. Sự chênh lệch lớn nhất nằm ở nhóm kỹ năng

thiết kế HGDNGLL (3,19 so với 2,66) và nhóm kỹ năng nhận thức HGDNGLL (3,13 so với 2,69). Điều đó cho thấy sinh viên nhóm TN đã thích ứng tốt với các biện pháp rèn luyện mà giảng viên dạy TN tổ chức, huấn luyện cho các em. Hay nói cách khác là kết quả trên đã bước đầu khẳng định những biện pháp đề ra nhằm hình thành kỹ năng tổ chức HGDNGLL cho sinh viên CĐSP đã đạt được hiệu quả.

Phân tích mối tương quan giữa các nhóm kỹ năng thành phần trong kỹ năng tổ chức HGDNGLL sinh viên đã đạt được sau TNSP nội dung 1- vòng 1 ở nhóm TN, mối quan hệ giữa nhóm nhận thức HGDNGLL và nhóm thiết kế HGDNGLL có hệ số $r = 0,58$ (với $p < 0,01$), mối quan hệ giữa nhóm nhận thức HGDNGLL và nhóm điều khiển HGDNGLL có hệ số $r = 0,51$ (với $p < 0,01$). Điều đó khẳng định vai trò của nhóm kỹ năng nhận thức có ảnh hưởng rất lớn đến việc thiết kế và triển khai hoạt động. Tuy nhiên, ở nhóm thực nghiệm, mối tương quan giữa nhóm kỹ năng thiết kế HGDNGLL và nhóm kỹ năng điều khiển HGDNGLL chỉ đạt hệ số $r = 0,34$ (với $p < 0,01$). Mặc dù vẫn biểu hiện mối tương quan thuận nhưng chưa chặt chẽ, chưa đạt đến kết quả như mong muốn.

Thực hiện kiểm định T – Test theo cặp giữa 2 nhóm TN và ĐC sau TNSP nội dung 1 - vòng 1 ta được $p = 0,0064 < 0,05$ chứng tỏ sự khác biệt về ĐTB kỹ năng tổ chức HGDNGLL giữa 2 nhóm TN và ĐC là có ý nghĩa, không xảy ra ngẫu nhiên.

Thực hiện tính độ lớn của giá trị trung bình chuẩn (Standard Mean Deviation) để đo mức độ ảnh hưởng ta được $SMD = 0,841$ thể hiện ảnh hưởng lớn. Kết quả này khẳng định biện pháp hướng dẫn sinh viên hình thành kỹ năng tổ chức HGDNGLL thông qua dạy học môn Rèn luyện NVSP thường xuyên trong TNSP vòng 1 đã có ảnh hưởng lớn đến kết quả kỹ năng tổ chức HGDNGLL của sinh viên CĐSP.

** Phân tích kết quả nội dung thực nghiệm 2: Hướng dẫn SV củng cố và phát triển kỹ năng tổ chức HGDNGLL thông qua hoạt động thực tập sư phạm tại trường THCS*

Giáo viên THCS đánh giá cao sinh viên TN ở 2 nhóm kỹ năng là nhóm kỹ năng thiết kế HGDNGLL và nhóm kỹ năng triển khai HGDNGLL. Trong nhóm kỹ năng thiết kế, các kỹ năng thành phần đều được đánh giá điểm rất cao, đặc biệt là kỹ năng thiết kế giáo án điện tử PowerPoit. Hầu hết sinh viên trong nhóm TN đều rất

cố gắng nỗ lực, mạnh dạn và sáng tạo nên vẫn được các giáo viên phổ thông cho điểm rất cao.

Đối với nhóm ĐC, các kỹ năng mặc dù được xếp ở thứ bậc cao theo thống kê nhưng ĐTB đạt đến mức khá. Riêng nhóm ĐC còn có 3 /12 kỹ năng chỉ đạt mức độ trung bình đều là những kỹ năng thuộc nhóm kỹ năng đánh giá HGDNGLL.

** So sánh kết quả nội dung TN 1 và nội dung TN 2 - vòng 1 của nhóm sinh viên TN*

Kết quả thống kê tổng hợp cho thấy sự gia tăng đáng kể về mức độ đạt được của kỹ năng tổ chức HGDNGLL của sinh viên nhóm TN sau nội dung thực nghiệm 2, ĐTB chung tăng 0,13 điểm (3,01 điểm so với 3,14 điểm). Tuy nhiên phân tích cụ thể từng nhóm kỹ năng lại có sự gia tăng khác biệt. Nhóm kỹ năng có sự gia tăng điểm số cao nhất là nhóm kỹ năng triển khai HGDNGLL, 2 nhóm kỹ năng thiết kế và đánh giá HGDNGLL cũng có ĐTB tăng lên sau nội dung thực nghiệm 2.

Kết quả này khẳng định nếu sinh viên được rèn luyện để hình thành kỹ năng tổ chức HGDNGLL ngay trong chương trình đào tạo ở trường CĐSP và tiếp tục được rèn luyện củng cố trong hoạt động thực tập sư phạm kế tiếp sẽ làm phát triển kỹ năng này ở mức độ cao hơn. Đồng thời bước đầu khẳng định các biện pháp luận án xây dựng đã đạt được kết quả mong muốn.

** Kết luận TNSP vòng 1*

TNSP vòng 1 được tiến hành với 2 nội dung. Phân tích kết quả thống kê cho thấy nhóm TNSP có điểm trung bình chung kỹ năng tổ chức HGDNGLL đều cao hơn so với nhóm ĐC. Mọi tương quan giữa các nhóm kỹ năng của cả 2 nhóm TN và ĐC cùng là tương quan thuận cho thấy sự phân chia hệ thống kỹ năng thành phần trong kỹ năng tổ chức HGDNGLL là hợp lí. Các nhóm kỹ năng của sinh viên TN có mối quan hệ chặt chẽ hơn so với nhóm ĐC.

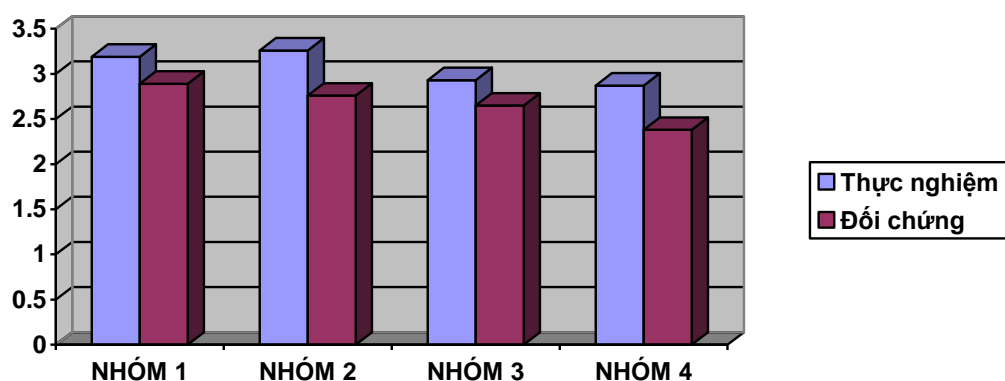
4.2.2. Phân tích kết quả TNSP vòng 2

** Phân tích kết quả nội dung thực nghiệm 1: Hướng dẫn SV hình thành kỹ năng tổ chức HGDNGLL thông qua dạy học môn Rèn luyện NVSP thường xuyên*

Bảng 4.2. Tổng hợp từng nhóm KN thành phần sau nội dung TN 1 – vòng 2

TT	Nhóm kỹ năng	Nhóm TN		Nhóm ĐC	
		ĐTB	TB	ĐTB	TB
1	Kỹ năng nhận thức về HGDNGLL	3,19	2	2,89	1
2	Kỹ năng thiết kế HGDNGLL	3,26	1	2,76	3
3	Kỹ năng triển khai HGDNGLL	2,93	3	2,65	2
4	Kỹ năng đánh giá HGDNGLL	2,87	4	2,38	4
TB		3,06		2,67	

Kết quả thống kê trong bảng 4.2 được thể hiện trên biểu đồ 4.2

Biểu đồ 4.2. Biểu đồ so sánh từng nhóm kỹ năng thành phần trong kỹ năng tổ chức HGDNGLL sau TNSP nội dung 1- vòng 2

Biểu đồ 4.2 cho thấy rõ sự chênh lệch về điểm số đạt được của từng nhóm kỹ năng thành phần của kỹ năng tổ chức HGDNGLL giữa nhóm sinh viên TN và nhóm sinh viên ĐC. Sự chênh lệch lớn nhất nằm ở nhóm kỹ năng thiết kế HGDNGLL và nhóm kỹ năng đánh giá HGDNGLL.

So sánh với kết quả TNSP vòng 1 cũng cho kết quả tương tự. Điều đó cho phép khẳng định những biện pháp đề ra nhằm rèn luyện kỹ năng tổ chức HGDNGLL cho sinh viên CĐSP đã đạt được hiệu quả.

Thực hiện kiểm định T – Test theo cặp giữa 2 nhóm thực nghiệm và đối chứng sau TNSP vòng 2 ta được $p = 0,0089 < 0,05$. Điều đó chứng tỏ sự khác biệt về điểm

trung bình kỹ năng tổ chức HGDNGLL giữa 2 nhóm TN và ĐC là có ý nghĩa, không xảy ra ngẫu nhiên. Thực hiện tính độ lớn của giá trị trung bình chuẩn (Standard Mean Deviation) để đo mức độ ảnh hưởng ta được $SMD = 0,902$. Theo bảng so sánh mức độ ảnh hưởng của Cohen với $SMD = 0,902$ thể hiện ảnh hưởng lớn. Kết quả này tiếp tục khẳng định nội dung thực nghiệm 1 sử dụng trong TNSP vòng 2 đã có ảnh hưởng lớn đến mức độ đạt được của kỹ năng tổ chức HGDNGLL của sinh viên CĐSP.

** Phân tích kết quả nội dung thực nghiệm 2: Hướng dẫn SV củng cố và phát triển kỹ năng tổ chức HGDNGLL thông qua hoạt động thực tập sư phạm tại trường THCS*

Theo kết quả thống kê, ĐTB toàn kỹ năng tổ chức HGDNGLL của nhóm TN cao hơn nhóm ĐC là 0,35 điểm (3,20 điểm so với 2,85 điểm). Ở nhóm TN, những kỹ năng được giáo viên đánh giá cao bao gồm: kỹ năng hướng dẫn học sinh thực hiện HGDNGLL, kỹ năng xây dựng nội dung và lựa chọn hình thức HGDNGLL, kỹ năng xây dựng tiến trình HGDNGLL... Những kỹ năng này đều có điểm trung bình đạt mức độ cao chứng tỏ sinh viên nhóm TN đã thể hiện các kỹ năng trên khá thành thạo, linh hoạt, hiệu quả. Đối với nhóm ĐC, các kỹ năng được xếp ở thứ bậc cao là kỹ năng quản lý, bao quát hoạt động, kỹ năng hướng dẫn HS thực hiện HGDNGLL, kỹ năng xác định nội dung và lựa chọn hình thức tổ chức HGDNGLL ... Các kỹ năng này mới chỉ đạt ở mức độ khá. Kết quả đạt được sau biện pháp thực nghiệm 2 đã khẳng định kỹ năng tổ chức HGDNGLL của nhóm TN tốt hơn so với nhóm ĐC.

Kết luận chương 4

- Kết quả sau TNSP cho thấy ở nhóm sinh viên ĐC, các kỹ năng đều đạt xấp xỉ mức độ khá, một số kỹ năng chỉ đạt mức trung bình. Đối với sinh viên nhóm TN, các kỹ năng đều đạt mức khá và điển hình một số kỹ năng đã đạt mức độ cao. Như vậy có thể khẳng định sự tăng trưởng các kỹ năng thành phần trong kỹ năng tổ chức HGDNGLL của sinh viên nhóm TN là kết quả của các biện pháp đã được thực hiện trong TNSP.

- Về cơ bản, các biện pháp thực hiện trong 2 vòng TNSP là tương tự nhau và cho kết quả thống nhất. Điều đó khẳng định các biện pháp tác động của luận án xây dựng đã mang lại kết quả ổn định.

Từ những kết luận trên đây góp phần khẳng định giả thuyết khoa học của luận án: “Nếu xây dựng được nội dung, các biện pháp rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL và xác định được các yếu tố cơ bản ảnh hưởng đến quá trình này để tạo ra các tác động đồng bộ thì sẽ góp phần nâng cao hiệu quả rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL cho sinh viên, tiến đến mục đích cao hơn là nâng cao chất lượng đào tạo giáo viên của trường CĐSP”.

KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ

1. Kết luận

1.1. Hiện nay chương trình HĐGDNGLL đã được các trường THCS thực hiện nghiêm túc và ngày một phát huy hiệu quả giáo dục. Vì vậy trường CĐSP cần rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL cho sinh viên. Kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL là một kỹ năng tổng hợp bao gồm nhiều kỹ năng thành phần. Để hình thành và phát triển kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL cho sinh viên CĐSP cần một quá trình được thực hiện theo từng giai đoạn hợp lí.

1.2. Thực trạng quá trình rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL cho sinh viên ở các trường CĐSP hiện nay vẫn còn tồn tại nhiều bất cập. Đặc biệt là sinh viên nhận thức về HĐGDNGLL còn chưa đầy đủ, thiếu hệ thống. Đánh giá mức độ đạt được của từng kỹ năng thành phần trong kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL của sinh viên CĐSP đều ở mức trung bình.

1.3. Luận án đã xây dựng 5 biện pháp để tổ chức rèn luyện kỹ năng này:

- + Xây dựng nội dung rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL cho sinh viên CĐSP.
- + Hướng dẫn sinh viên rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL
- + Bồi dưỡng chuyên môn cho đội ngũ giảng viên CĐSP
- + Hình thành động cơ rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL của sinh viên CĐSP
- + Tăng cường cơ sở vật chất kỹ thuật trong quá trình rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL.

1.4. Chúng tôi lựa chọn thực nghiệm sư phạm biện pháp hướng dẫn sinh viên rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL. Biện pháp này bao gồm 2 nội dung:

- + Nội dung 1: Hướng dẫn sinh viên hình thành kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL thông qua dạy học môn Rèn luyện nghiệp vụ sư phạm thường xuyên tại trường CĐSP
- + Nội dung 2: Hướng dẫn sinh viên củng cố và phát triển kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL thông qua hoạt động thực tập sư phạm tại trường THCS.

Thực nghiệm sư phạm được tiến hành theo 2 vòng. TNSP vòng 1 với mục đích thăm dò và tác động nhằm tìm kiếm khả năng áp dụng những biện pháp rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL mà luận án đã đề xuất cho sinh viên CĐSP ở phạm vi hẹp. TNSP vòng 2 mở rộng phạm vi áp dụng trên các đối tượng sinh viên thuộc các chuyên ngành khác nhau.

Phân tích kết quả TNSP và phân tích các ý kiến đánh giá khảo nghiệm về tính cần thiết và tính khả thi của các biện pháp luận án đề ra cho phép khẳng định: *Các biện pháp rèn luyện nhằm hình thành và phát triển kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL cho sinh viên CĐSP đề ra trong luận án là đảm bảo tính khoa học, phù hợp trình độ của sinh viên, phù hợp điều kiện đào tạo của các trường CĐSP hiện nay. Nếu thực hiện đồng bộ các biện pháp này sẽ góp phần nâng cao chất lượng rèn luyện NVSP nói riêng và chất lượng đào tạo của trường CĐSP nói chung.*

2. Kiến nghị

2.1. Đối với Bộ Giáo dục – Đào tạo: Môn HĐGDNGLL cần được tách ra thành một môn học độc lập trong chương trình đào tạo của các trường sư phạm. Thường xuyên tổ chức tập huấn bổ xung kiến thức và nâng cao năng lực tổ chức HĐGDNGLL cho đội ngũ giảng viên các trường sư phạm và giáo viên phổ thông ở các bậc học. Phát triển hệ thống thư viện điện tử dùng chung về lĩnh vực hoạt động giáo dục nói chung, HĐGDNGLL nói riêng để giáo viên có thể chia sẻ kiến thức và kinh nghiệm tổ chức HĐGDNGLL một cách hiệu quả.

2.2. Đối với nhà trường sư phạm: Tăng thêm thời gian rèn luyện kỹ năng tổ chức HĐGDNGLL cho sinh viên để quá trình rèn luyện đạt hiệu quả cao hơn. Tổ chức bồi dưỡng cho đội ngũ giảng viên về trình độ chuyên môn, phương pháp tổ chức rèn luyện kỹ năng HĐGDNGLL cho sinh viên. Tăng cường đầu tư cơ sở vật chất, trang thiết bị dạy học hiện đại, hệ thống thư viện, máy tính, phòng học... để tạo điều kiện thuận lợi cho quá trình rèn luyện của sinh viên.

2.3. Đối với giảng viên và sinh viên sư phạm: Giảng viên cần tích cực, chủ động tự nghiên cứu, nâng cao trình độ chuyên môn và nghiệp vụ về HĐGDNGLL. Ủng hộ và tích cực ứng dụng những biện pháp rèn luyện mới trong quá trình đào tạo, thực sự là người cố vấn, hướng dẫn và giúp đỡ sinh viên, tự học, tự rèn luyện. Sinh viên cần nhận thức rõ về vai trò của chương trình HĐGDNGLL trong công tác giáo dục học sinh, từ đó có động cơ tích cực rèn luyện, có ý thức hợp tác, làm việc chung một cách khoa học và hiệu quả.

DANH MỤC CÁC CÔNG TRÌNH KHOA HỌC

1. Nguyễn Thị Yến Thoa, “Yếu tố nhận thức và động cơ trong quá trình rèn luyện kỹ năng tổ chức hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp cho sinh viên Cao đẳng sư phạm”, Tạp chí Khoa học giáo dục, Số 89, tháng 2 năm 2013.
2. Nguyễn Thị Yến Thoa, “Kỹ năng tổ chức hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp cho sinh viên Cao đẳng sư phạm”, Tạp chí Quản lý giáo dục, Số 56, tháng 1 năm 2014.
3. Nguyễn Thị Yến Thoa, “Ứng dụng công nghệ thông tin trong thiết kế hoạt động giáo dục của sinh viên Cao đẳng sư phạm”, Hội thảo khoa học quốc gia Đào tạo đáp ứng nhu cầu xã hội, tháng 1 năm 2014
4. Nguyễn Thị Yến Thoa, “Biện pháp tăng cường rèn luyện kỹ năng tổ chức hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp cho sinh viên thông qua hoạt động thực tập sư phạm”, Tạp chí Quản lý giáo dục, Số 59, tháng 4 năm 2014.